

I

(Lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) nr 423/2012

av den 22 maj 2012

om ändring av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 vad gäller vissa bestämmelser om riskdelningsinstrument för medlemsstater som drabbats eller hotas av stora svårigheter med avseende på deras finansiella stabilitet

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

annat lagstiftningsändringar, är finanskrisens effekter på den reala ekonomin, arbetsmarknaden och medborgarna kännbara.

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 177,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽²⁾, och

av följande skäl:

(1) Den globala finanskrisen och konjunkturnedgången som är den svåraste hittills har vållat den ekonomiska tillväxten och den finansiella stabiliteten stor skada och medfört en kraftig försämring av de finansiella, ekonomiska och sociala förhållandena i flera medlemsstater.

(2) Även om en rad viktiga åtgärder för att motverka de negativa effekterna av krisen redan har vidtagits, bland

(3) Enligt artikel 122.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, som ger möjlighet att bevilja ekonomiskt bistånd från unionen till en medlemsstat som har svårigheter eller allvarligt hotas av stora svårigheter, bland annat till följd av exceptionella händelser utanför dess kontroll, inrättades genom rådets förordning (EU) nr 407/2010 ⁽³⁾ en europeisk finansiell stabiliseringsmekanism i syfte att bevara den finansiella stabiliteten i unionen.

(4) Genom rådets genomförandebeslut 2011/77/EU ⁽⁴⁾ och 2011/344/EU ⁽⁵⁾ beviljades Irland respektive Portugal ekonomiskt bistånd enligt förordning (EU) nr 407/2010.

(5) Grekland hade redan stora svårigheter med den finansiella stabiliteten i landet innan förordning (EU) nr 407/2010 trädde i kraft. Det ekonomiska biståndet till Grekland kunde därför inte grunda sig på den förordningen.

(6) Borgenärsavtalet och låneavtalet för Grekland, som undertecknades den 8 maj 2010, trädde i kraft den 11 maj 2010. Borgenärsavtalet ska omfatta en treårig programperiod och förbli giltigt och i kraft så länge det finns utestående belopp inom ramen för låneavtalet.

⁽¹⁾ EUT C 43, 15.2.2012, s. 13.

⁽²⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 19 april 2012 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 26 april 2012 (ännu ej offentliggjort i EUT).

⁽³⁾ EUT L 118, 12.5.2010, s. 1.

⁽⁴⁾ Rådets genomförandebeslut 2011/77/EU av den 7 december 2010 om beviljande av ekonomiskt bistånd från unionen till Irland (EUT L 30, 4.2.2011, s. 34).

⁽⁵⁾ Rådets genomförandebeslut 2011/344/EU av den 30 maj 2011 om beviljande av ekonomiskt bistånd från unionen till Portugal (EUT L 159, 17.6.2011, s. 88).

- (7) I rådets förordning (EG) nr 332/2002 av den 18 februari 2002 om upprättandet av ett system för medelfristigt ekonomiskt stöd till medlemsstaters betalningsbalans⁽¹⁾ föreskrivs att rådet ska bevilja ömsesidigt bistånd om en medlemsstat som inte har antagit euron har svårigheter eller allvarligt hotas av svårigheter beträffande sin betalningsbalans.
- (8) Genom rådets beslut 2009/102/EG⁽²⁾ och 2009/459/EG⁽³⁾ beviljades Ungern respektive Rumänien ekonomiskt bistånd enligt förordning (EG) nr 332/2002.
- (9) Den 11 juli 2011 undertecknade finansministrarna i de 17 medlemsstaterna i euroområdet fördraget om inrättande av europeiska stabilitetsmekanismen (ESM). Som en följd av beslut som fattades av stats- och regeringscheferna i euroområdet den 21 juli och den 9 december 2011, ändrades fördraget för att förbättra mekanismens effektivitet, och det undertecknades den 2 februari 2012. Enligt det fördraget kommer ESM senast 2013 överta de uppgifter som i dagsläget fullgörs av den europeiska finansiella stabiliseringsfaciliteten och den europeiska finansiella stabiliseringsmekanismen. ESM bör därför beaktas i denna förordning.
- (10) I sina slutsatser av den 23 och 24 juni 2011 välkomnade Europeiska rådet kommissionens avsikt att stärka synergierna mellan låneprogrammet för Grekland och unionens fonder, och stödde insatserna för att öka Greklands kapacitet att absorbera unionsmedel i syfte att stimulera tillväxt och sysselsättning genom en ny inriktning för att förbättra konkurrenskraften och skapa sysselsättning. Europeiska rådet välkomnade och stödde dessutom kommissionens utarbetande, tillsammans med medlemsstaterna, av ett övergripande program för tekniskt bistånd till Grekland.
- (11) I uttalandet från stats- och regeringscheferna i euroområdet och EU-institutionerna av den 21 juli 2011 uppmanades kommissionen och Europeiska investeringsfonden (EIB) att utöka synergierna mellan låneprogram och unionsmedel i alla länder som tar emot bistånd från unionen eller Internationella valutafonden. Den här förordningen bör bidra till detta mål.
- (12) I uttalandet från Europeiska rådets medlemmar den 30 januari 2012 kom stats- och regeringscheferna överens om att EIB, som en nödgärd, ska öka sitt stöd till infrastruktur, och uppmanade rådet, kommissionen och EIB att undersöka hur EIB ska kunna öka sina insatser för att främja tillväxt, samt att ge lämpliga rekommendationer, bland annat om att använda Europeiska unionens allmänna budget för att öka EIB-gruppens finansieringskapacitet. Syftet med denna förordning är att följa denna uppmaning som ett led i den nuvarande krishantering.
- (13) Genomförandet av operativa program och projekt inom infrastruktur och produktiva investeringar i Grekland står inför allvarliga problem, eftersom villkoren för den privata sektorns, särskilt finanssektorns, deltagande förändrades drastiskt till följd av den ekonomiska krisen.
- (14) För att motverka dessa problem och påskynda genomförandet av operativa program och projekt liksom för att stärka den ekonomiska återhämtningen, måste de medlemsstater som drabbats eller hotas av allvarliga svårigheter med sin finansiella stabilitet och som beviljats ekonomiskt bistånd enligt någon av de mekanismer för ekonomiskt bistånd som anges i artikel 77.2 i rådets förordning (EG) nr 1083/2006 av den 11 juli 2006 om allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningsfonden⁽⁴⁾, ändrad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1311/2011⁽⁵⁾, få ta medel från operativa program i anspråk för att inrätta riskdelningsinstrument som tillhandahåller lån eller garantier eller andra finansieringsformer till stöd för projekt och insatser inom ett operativt program.
- (15) Med tanke på EIB:s etablerade expertis som storförfinansiär av infrastrukturprojekt och dess åtagande att understödja den ekonomiska återhämtningen bör kommissionen ges möjlighet att inrätta riskdelningsinstrument genom samarbetsavtal som ingåtts med EIB i detta syfte. Av rätts-säkerhetsskäl måste de huvudsakliga och typiska villkoren för ett sådant samarbetsavtal anges i förordning (EG) nr 1083/2006. När det gäller riskdelningsinstrumentens särskilda karaktär som instrument för krishantering, som föreskrivs i den här förordningen, bör de särskilda villkoren för varje samarbete anges i ett enskilt samarbetsavtal som ska tecknas mellan kommissionen och EIB, i enlighet med rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 av den 25 juni 2002 med budgetförordning för Europeiska gemenskapernas allmänna budget⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ EGT L 53, 23.2.2002, s. 1.

⁽²⁾ Rådets beslut 2009/102/EG av den 4 november 2008 om medelfristigt ekonomiskt gemenskapsstöd till Ungern (EUT L 37, 6.2.2009, s. 5).

⁽³⁾ Rådets beslut 2009/459/EG av den 6 maj 2009 om medelfristigt ekonomiskt gemenskapsstöd till Rumänien (EUT L 150, 13.6.2009, s. 8).

⁽⁴⁾ EUT L 210, 31.7.2006, s. 25.

⁽⁵⁾ EUT L 337, 20.12.2011, s. 5.

⁽⁶⁾ EGT L 248, 16.9.2002, s. 1.

- (16) För att kunna ta vara på investeringsmöjligheter som kan uppstå i de berörda medlemsstaterna bör kommissionen också kunna inrätta riskdelningsinstrument med nationella eller internationella offentligt rättsliga organ eller privaträttsliga organ som anförtrotts offentliga förvaltningsuppgifter, om tillräckliga garantier lämnas i enlighet med artikel 54.2 c i rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 på villkor som liknar dem som tillämpas på och av EIB.
- (17) För att snabbt kunna reagera under den rådande ekonomiska, finansiella och sociala krisen bör riskdelningsinstrument enligt denna förordning genomföras av kommissionen i enlighet med artikel 54.2 i förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002.
- (18) För att uppnå tydlighet och säkerhet i rättstillämpningen bör en definition av riskdelningsinstrument införas i artikel 36a i förordning (EG) nr 1083/2006, såsom ändrad genom denna förordning. Riskdelningsinstrument bör användas för lån och garantier samt för andra finansiella mekanismer för finansiering av insatser som samfinansieras av Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) eller Sammanhållningsfonden avseende investeringskostnader som inte kan anses vara stödberättigande enligt artikel 55 i förordning (EG) nr 1083/2006, eller enligt unionens regler om statligt stöd. I detta syfte är det också nödvändigt att föreskriva ett undantag från artikel 54.5 i förordning (EG) nr 1083/2006.
- (19) En medlemsstat som önskar ta del av ett riskdelningsinstrument bör i sin skriftliga begäran till kommissionen klart ange varför den anser att den uppfyller något av de villkor för stödberättigande som anges i artikel 77.2 i förordning (EG) nr 1083/2006, och den bör till denna begäran foga all information som förordningen kräver för att visa att det angivna villkoret för stödberättigande är uppfyllt. I sin begäran bör medlemsstaten även specificera de program (och inkludera förteckningen över de föreslagna projekten och finansieringsbehoven) som samfinansieras av Eruf eller Sammanhållningsfonden, samt ange hur stor andel av tilldelningarna för 2012 och 2013 som den önskar tilldela riskdelningsinstrumentet. Medlemsstaten bör därför lämna sin begäran till kommissionen senast den 31 augusti 2013 så att kommissionen kan fatta beslut om medlemsstatens deltagande i riskdelningsinstrumentet senast den 31 december 2013. Innan kommissionen fattar beslut om medlemsstatens begäran, bör de tillhörande operativa programmen under Eruf och Sammanhållningsfonden ses över och ändras, i enlighet med artikel 33.2 i förordning (EG) nr 1083/2006.
- (20) De insatser som väljs ut som stödberättigande enligt ett riskdelningsinstrument bör antingen bestå av större projekt som kommissionen redan har fattat beslut om enligt artikel 41 i förordning (EG) nr 1083/2006 eller andra projekt som samfinansieras genom Eruf eller Sammanhållningsfonden och som omfattas av ett eller flera av deras operativa program, i de fall då dessa projekt inte har kunnat få tillräcklig finansiering för de investeringskostnader som ska åläggas privata investerare. Slutligen kan de insatser som väljs ut även vara insatser som bidrar till målen i den nationella strategiska referensramen för den medlemsstat som lämnar in begäran och målen i gemenskapens strategiska riktlinjer om sammanhållning, om de är av sådan art att de kan bidra till att stödja tillväxt och stärka den ekonomiska återhämtningen samt under förutsättning att det finns tillräckliga medel inom riskdelningsinstrumentet.
- (21) Den ansökande medlemsstaten ska dessutom i sin begäran specificera det belopp som är tillgängligt uteslutande till dess förmån från sammanhållningspolitikens medel enligt artikel 18.2 i förordning (EG) nr 1083/2006, och som kan öronmärkas för målen i riskdelningsinstrumentet från enbart unionens budgetåtaganden för 2012 och 2013, enligt artikel 75.1 i förordning (EG) nr 1083/2006; medlen får inte överstiga 10 % av medlemsstatens indikativa totala anslag från Eruf och Sammanhållningsfonden för 2007–2013, såsom de har fastställts i enlighet med artikel 28.3 b i förordning (EG) nr 1083/2006. Slutligen måste man även se till att unionens finansiering av riskdelningsinstrumentet, inklusive förvaltningsavgifter och andra berättigande kostnader, tydligt begränsas till ovan angivna maxbelopp för unionens andel av riskdelningsinstrumentet, och det får inte finnas några ytterligare eventalförpliktelser för EU:s allmänna budget. Eventuella övriga ekonomiska risker som är förknippade med de insatser som finansieras genom det fastställda riskdelningsinstrumentet bör därför bäras av antingen EIB eller ett nationellt eller internationellt organ inom den offentliga sektorn, eller privaträttsliga organ som har anförtrotts offentliga förvaltningsuppgifter och med vilka riskdelningsinstrumentet har etablerats genom ett samarbetsavtal. Atergående eller kvarstående belopp som har avsatts för riskdelningsinstrumentet bör enligt denna förordning göras tillgängliga för samma medlemsstat efter begäran från denna, samt användas inom samma riskdelningsinstrument förutsatt att behörighetsvillkoren fortfarande uppfylls.
- (22) Kommissionen bör kontrollera att informationen från den ansökande medlemsstaten är korrekt och att medlemsstatens begäran är berättigad, och den bör ges befogenhet att genom en genomförandeakt inom fyra månader efter att medlemsstaten lämnat in begäran fatta beslut om de konkreta villkoren för medlemsstatens deltagande i riskdelningsinstrumentet. Endast sådana projekt som har fått ett positivt finansieringsbeslut från antingen EIB eller nationella eller internationella offentliga organ eller privaträttsliga organ som anförtrotts offentliga förvaltningsuppgifter, ska emellertid godtas som berättigade

till finansiering från ett inrättat riskdelningsinstrument. För att säkerställa transparens och rättssäkerhet bör kommissionens beslut offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

- (23) Med hänsyn till krishanteringssyftet och den typ av riskdelningsinstrument som införs genom denna förordning, den kris utan motstycke som har drabbat de internationella marknaderna samt den ekonomiska nedgång som allvarligt har skadat den ekonomiska stabiliteten i många medlemsstater och som kräver ett snabbt agerande för att motverka effekterna på den reala ekonomin, arbetsmarknaden och medborgarna, är det lämpligt att denna förordning träder i kraft samma dag som den offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.
- (24) Förordning (EG) nr 1083/2006 bör därför ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Förordning (EG) nr 1083/2006 ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 14.1 ska ersättas med följande:

"1. Den del av Europeiska unionens budget som anslås till fonderna ska genomföras inom ramen för delad förvaltning mellan medlemsstaterna och kommissionen i enlighet med artikel 53.1 b i rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 av den 25 juni 2002 med budgetförordning för Europeiska gemenskapernas allmänna budget (*), med undantag av det instrument som avses i artikel 36a i den här förordningen och det tekniska stöd som avses i artikel 45 i den här förordningen.

Principen om en sund ekonomisk förvaltning ska tillämpas i enlighet med artikel 48.2 i förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002.

(*) EGT L 248, 16.9.2002, s. 1."

2. Följande artikel ska införas:

"Artikel 36a

Riskdelningsinstrument

1. Med avseende på tillämpningen av denna artikel avses med riskdelningsinstrument ett finansiellt instrument som garanterar hela eller delar av en definierad risk, när så är lämpligt i utbyte mot en överenskommen ersättning.

2. Medlemsstater som uppfyller något av villkoren i artikel 77.2 a, b och c får anslå en del av de totala medel som fördelats i enlighet med artiklarna 19 och 20 till ett riskdelningsinstrument, som ska inrättas genom ett samarbetsavtal mellan kommissionen och antingen EIB eller nationella eller internationella offentligt-rättsliga organ eller privaträttsliga organ som anförtrots offentliga förvaltningsuppgifter, om tillräckliga garantier lämnas i enlighet med artikel 54.2 c i förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002, på villkor som liknar dem som tillämpas på och av EIB (genomförandeorgan), i syfte att täcka tillhandahållande och kapitalallokering av garantier, lån och andra finansieringsformer som beviljas enligt riskdelningsinstrumentet.

3. Det samarbetsavtal som avses i punkt 2 ska innehålla regler om framför allt följande: Det totala beloppet för unionens bidrag och en tidsplan för hur det kommer att göras tillgängligt, villkoren för det förvaltningskonto som genomförandeorganet ska upprätta, berättigandekriterier för att utnyttja unionens bidrag, uppgifter om den exakta riskfördelning (inklusive skuldsättningskvoten) som ska täckas och de garantier som genomförandeorganet ska tillhandahålla, priserna för riskdelningsinstrumentet, utifrån riskmarginalen, och täckningen av alla administrativa kostnader för riskdelningsinstrumentet, förfarandet för ansökan och godkännande av de projektförslag som omfattas av riskdelningsinstrumentet, tillgänglighetsperioden för riskdelningsinstrumentet samt rapporteringskraven.

Den exakta riskandel (inbegripet skuldsättningskvoten) som genomförandeorganet ska stå för enligt samarbetsavtalet, ska i genomsnitt vara minst 1,5 gånger beloppet för unionens bidrag till riskdelningsinstrumentet.

Utbetalningar till riskdelningsinstrumentet ska ske i omgångar i enlighet med den planerade användningen av riskdelningsinstrumentet för att tillhandahålla lån och garantier för finansiering av särskilda insatser.

4. Genom undantag från artikel 54.5 ska riskdelningsinstrumentet användas för finansiering av insatser som samfinansieras av Eruf eller Sammanhållningsfonden avseende investeringskostnader som inte kan anses vara stödberättigande utgifter enligt artikel 55 eller enligt unionens regler om statligt stöd.

Instrumentet får även användas för att finansiera insatser som bidrar till målen i den nationella strategiska referensramen för den medlemsstat som gör begäran eller målen i gemenskapens strategiska riktlinjer om sammanhållning enligt rådets beslut 2006/702/EG (*), samt som ger det största mervärdet till unionens strategi för smart och hållbar tillväxt för alla.

5. Riskdelningsinstrumentet ska genomföras av kommissionen genom indirekt centraliserad förvaltning i enlighet med artiklarna 54 och 56 i förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002.

6. En medlemsstat som önskar omfattas av ett riskdelningsinstrument ska lämna in en skriftlig begäran till kommissionen senast den 31 augusti 2013. I sin begäran ska medlemsstaten lämna all information som krävs för att

- a) visa att den uppfyller ett av de villkor som anges i artikel 77.2 a, b och c genom att hänvisa till ett rådsbeslut eller annan rättslig handling som bevisar dess stödberättigande,
- b) sammanställa en förteckning över de program (inbegripet föreslagna projekt och därmed sammanhängande finansieringsbehov) som samfinansieras av antingen Eruf eller Sammanhållningsfonden och utläsa hur stor andel av tilldelningarna för 2012 och 2013 som den önskar ta ut ur dessa program och i stället överföra till riskdelningsinstrumentet,
- c) sammanställa en förteckning över de föreslagna projekten enligt punkt 4 andra stycket och utläsa hur stor andel av tilldelningarna för 2012 och 2013 som den önskar ta ut ur dessa program och i stället överföra till riskdelningsinstrumentet,
- d) fastställa det belopp som är tillgängligt uteslutande till dess förmån från medlen från sammanhållningspolitiken enligt artikel 18.2 och utläsa det belopp som kan öronmärkas för målen i riskdelningsinstrumentet från enbart unionens budgetåtaganden för 2012 och 2013 enligt artikel 75.1.

7. Efter att ha kontrollerat att informationen från den medlemsstat som gör begäran är korrekt och att medlemsstatens begäran är berättigad, ska kommissionen inom fyra månader efter det att medlemsstaten lämnat in begäran, anta ett beslut genom en genomförandeakt, som specificerar det system som inrättas för att garantera att det tillgängliga beloppet används uteslutande till förmån för medlemsstaten som tillhandahöll det inom sina sammanhållningspolitiska medel enligt artikel 18.2, och fastställer villkor som gäller för medlemsstatens deltagande i riskdelningsinstrumentet. Villkoren ska i synnerhet avse

- a) spårbarhet och redovisning, uppgifter om användning av medlen, betalningsvillkor samt övervaknings- och kontrollsystem,
- b) strukturen på avgifter och andra administrativa kostnader och förvaltningskostnader,

c) vägledande förteckning över projekt som berättigar till finansiering och

d) den maximala andel av unionens bidrag som kan avsättas för riskdelningsinstrument från medlemsstatens tillgängliga tilldelningar samt delposterna för det praktiska genomförandet.

Kommissionens beslut ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

När den fattar beslut om en begäran från en medlemsstat ska kommissionen se till att endast sådana projekt som har fått ett positivt finansieringsbeslut från antingen EIB eller nationella eller internationella offentliga organ eller privaträttsliga organ som anförtrotts offentliga förvaltningsuppgifter, ska berättiga till finansiering från ett inrättat riskdelningsinstrument.

8. Det kommissionsbeslut som avses i punkt 7 ska föregås av en översyn av de operativa programmen under Eruf och Sammanhållningsfonden i enlighet med artikel 33.2.

9. Anslagen till riskdelningsinstrumentet ska förenas med ett strikt tak och får inte överstiga 10 % av den ansökande medlemsstatens preliminära totala tilldelning från Eruf och Sammanhållningsfonden för 2007–2013, såsom de har godkänts i enlighet med artikel 28.3 b. De ekonomiska anslag som finns tillgängliga för projekt enligt punkt 4 andra stycket i denna artikel är begränsade till de belopp som återstår efter att insatserna i punkt 4 första stycket har finansierats. Utöver unionens totala bidrag till riskdelningsinstrumentet, vilket godkänns i det beslut som anges i punkt 7, får inte unionens deltagande i riskdelningsinstrument orsaka några ytterligare eventualförpliktelser för vare sig Europeiska unionens allmänna budget eller den berörda medlemsstaten.

10. Alla belopp som återgår eller kvarstår efter slutförandet av den insats som riskdelningsinstrumentet avser, får på den berörda medlemsstatens begäran återanvändas inom riskdelningsinstrumentet, förutsatt att medlemsstaten fortfarande uppfyller något av de villkor som anges i artikel 77.2 a, b och c. Om medlemsstaten inte längre uppfyller något av de villkoren, ska det återgående eller kvarstående beloppet betraktas som inkomster som avsatts för särskilda ändamål i den mening som avses i artikel 18 i förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002. På den berörda medlemsstatens begäran får ytterligare åtagandebemyndiganden som uppstår på grund av dessa inkomster som avsatts för särskilda ändamål under påföljande år adderas till denna medlemsstats sammanhållningspolitiska anslag.

(*) EUT L 291, 21.10.2006, s. 11.”

Artikel 2

Denna förordning träder i kraft samma dag som den offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Strasbourg den 22 maj 2012.

På Europaparlamentets vägnar

M. SCHULZ

Ordförande

På rådets vägnar

N. WAMMEN

Ordförande
